

**ВІДОМОМУ ВЧЕНОМУ,
ВИДАТНОМУ ДІЯЧЕВІ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
ОЗАРУ ПЕТРОВИЧУ МІНЦЕРУ – 75!**

У перший літній місяць 2015 року Україна і весь науковий світ відзначають 75-річний ювілей головного редактора нашого журналу – видатного українського вченого, доктора медичних наук, професора *Мінцера Озара Петровича*.

Наукова діяльність Озара Петровича пов'язана з інформатизацією охорони здоров'я. Він є одним із засновників медичної інформатики та кібернетики в Україні, створив цілу наукову школу з цього напрямку. Під його керівництвом захищено 79 кандидатських та 18 докторських дисертацій. Він є автором понад 740 наукових публікацій, у тому числі 37 монографій та навчальних посібників, 23 патентів.

У 2000 р. О. П. Мінцера присвоєно почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки України». Нагороджений орденами «За заслуги» III ступеня (2003 р.), II ступеня (2008 р.), вищою нагородою МОЗ України – Хрестом Пантелеймона Цілителя (2010 р.), Медаллю академіка Глушкова (2011 р.), Орденом Володимира Вернадського «За заслуги в науці» II ступеня (2014 р.) тощо.

Народився Озар Петрович 24 червня 1940 р. у Києві. Після закінчення середньої школи № 25 у 1957 р. вступив за конкурсом до Київського медичного інституту імені О. О. Богомольця (нині – Національний медичний університет імені О. О. Богомольця), який закінчив із відзнакою у 1963 р. за спеціальністю «Лікувальна справа».

Паралельно із здобуттям медичної освіти навчався на радіофізичному факультеті Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка, який успішно закінчив у 1967 р. за спеціальністю «Радіофізика та електроніка».

Післядипломну освіту отримав у Всесоюзному інституті науково-технічної інформації (м. Москва, РФ); Університеті післядипломної освіти (курси з тематичного забезпечення комп'ютерів, м. Київ); Інституті філософії, факультет «Міжнародні відносини» (м. Київ); проходив підвищення кваліфікації керівників кафедр медичних ВНЗів (м. Ленінград, РФ).

Трудову діяльність Озар Петрович розпочав у 1963 р. в Київському науково-дослідному інституті

туберкульозу та грудної хірургії, де пропрацював понад 20 років, пройшовши шлях від лікаря клініки серцевої хірургії до завідувача лабораторії медичної кібернетики. У 1965 р. захистив кандидатську, а в 1972 р. – докторську дисертацію з медичних наук на тему «Діагностика та прогнозування результатів оперативного втручання у хворих пороками серця за допомогою ЕОМ». З 1978 р. – професор зі спеціальності «Біологічна і медична кібернетика».

З 1986 р. і до сьогодні – завідувач першої в колишньому Радянському Союзі кафедри медичної інформатики (з 1999 р. до складу кафедри входить підрозділ педагогіки та психології) Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, яка є опорною в системі післядипломної освіти. З 1993 по 2005 р. – декан факультету підвищення кваліфікації викладачів, а з 2005 р. – директор наукового навчально-методичного центру дистанційної освіти.

Озар Петрович Мінцер – один із небагатьох визначних фахівців у галузі медичної інформатики, який заклав основи її розвитку в Україні. Під його керівництвом створена Уніфікована програма післядипломного навчання лікарів і провізорів «Основи медичної інформатики та кібернетики в охороні здоров'я та медицині», до якої увійшли навчальні плани та програми понад 30 циклів тематичного вдосконалення.

Ім'я професора Мінцера відоме не лише в Україні, а й за її межами. Так, з 1985 по 1993 р. він був радником Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) з питань нових технологій, проблем здоров'я, математичного моделювання захворюваності. Із 1973 – член Міжнародної федерації з обробки інформації (IFIP).

Озар Петрович – головний ідеолог нового міжнародного руху «Здоров'я в гармонії», заснованого на комп'ютерних оцінках і технологіях. З 1995 р. – голова Проблемної комісії «Медична кібернетика та інформаційні технології» при МОЗ України та НАМН України. З 2000 р. – президент Всеукраїнської громадської організації «Асоціація спеціалістів з медичної інформатики, статистики та біомедичної техніки».

У 1994 р. обраний дійсним членом Української академії інформатики, у 1995 р. – Міжнародної академії інформатизації. З 2003 р. – дійсний член Академії технологічних наук України. Також Озар Петрович є Почесним професором ряду університетів України.

Принципово нові інформаційні технології створені О. П. Мінцером для автоматизованих систем профілактичних оглядів населення (АСПОН).

Вперше в країні він обґрунтував архітектуру та реалізував у клініці діагностично-прогностичну систему із набутими та вродженими вадами серця. Озаром Петровичем виконаний великий обсяг робіт у галузі теоретичної інформатики, створення медичних експертних систем, систем обробки даних, обґрунтування проблемно-орієнтованих комплексів та їх застосування в охороні здоров'я. Значний інтерес становлять роботи з автоматичної діагностики захворювань і станів, використання багатовимірного статистичного аналізу для розпізнавання, прогнозування і лікування хвороб. О. П. Мінцер висунув нові концепції створення вимірювання рівня здоров'я, що їх нині визнала і підтримує ВООЗ. Науковий керівник робіт зі створення національної системи сертифікації знань лікарів та провізорів України, розробленої та впровадженої протягом 1992–1995 рр., що функціонує до сьогодні. Подібні автоматизовані атестаційні системи вперше впроваджені в державному масштабі в Європі.

Озар Петрович успішно займався дослідженнями ефективності локального впливу електромагнітного випромінювання на біологічно активні точки. Великий обсяг робіт проведений ним щодо розробки та впровадження в практичну охорону здоров'я сучасної електронної техніки. Зокрема, нове покоління засобів для вимірювання хвилинного обсягу кровообігу, автоматизації ЕКГ-дослідження.

Впродовж останніх 5 років О. П. Мінцер зробив суттєвий внесок у розробку принципів дистанційної освіти, безперервного професійного розвитку лікарів і провізорів, інженерії знань, методів доказової медицини, телемедицини, проблем якості освіти та створення галузевих державних стандартів вищої післядипломної освіти, концептуальних підходів до питань якості надання медичної допомоги, створення монотематичних навчальних відеофільмів та електронних підручників тощо. Він є співкерівником проектів щодо отримання другої вищої освіти за спеціалізаціями «Медичне право», «Економіка охорони здоров'я», «Медична біологія».

Останнім часом під керівництвом Мінцера Озара Петровича виконано науково-дослідні роботи на замовлення МОЗ України: «Медичний електронний паспорт громадянина України» та «Розробити засади для створення єдиної державної системи інформаційного забезпечення закладів охорони здоров'я».

Значущими є нові наукові дослідження професора О. П. Мінцера щодо створення єдиного медичного освітнього простору.

У 2006 р. за ініціативи О. П. Мінцера відроджено спеціальність 14.03.11 – «Медична та біологічна інформатика і кібернетика» (медичні та біологічні науки) і створено спеціалізовану вчену раду Д 26.613.10 із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук, яку він і очолив.

У 2008 р. створено новий науково-практичний журнал «Медична інформатика та інженерія», який має статус видання ВАК України. Поява профільного журналу стала важливим фактором сприяння розвитку нової спеціальності.

Заглядаючи у майбутнє, О. П. Мінцер висуває ідеї створення навчального середовища, що є доброзич-

ливим до прагнень лікаря щодо самовдосконалення та сприяє безперервній освіті. Озар Петрович висловив думку про створення суспільством таких умов, за яких лікарю вигідно ставати високопрофесійним фахівцем, тобто суспільство має стати більш меритократичним стосовно лікаря. Вдосконалення освітнього простору має відбуватися паралельно зі зростанням зобов'язань лікаря у навчанні «охороняти здоров'я». Важливою є також думка про забезпечення переорієнтації системи освіти з біомедичної на соціально-біологічну модель.

Вітаючи Озара Петровича з днем народження, зичимо усіх благ і висловлюємо впевненість у подальших важливих та яскравих наукових дослідженнях ювіляра.

*Редакційна колегія журналу
Ректорат і вчена рада Національної медичної
академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика
Ректорат і вчена рада ДВНЗ «Тернопільський
державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України»*